

**PROJECT BASED PEDAGOGICAL TECHNOLOGY IN THE SCHOOL PRACTICE OF
“SOMMELIER“**

Author: Eng. Veska Popova

Vocational Secondary School of Tourism –Plovdiv, Bulgaria

e-mail: popova_vik@yahoo.ca

**ПЕДАГОГИЧЕСКА ТЕХНОЛОГИЯ ЗА ПРОЕКТНО ОБУЧЕНИЕ ПО
УЧЕБНА ПРАКТИКА „СОМЕЛИЕРСТВО“**

Инж. Веска Попова

Резюме:Подготовката на човешки ресурси със съответстващи на нуждите на националната икономика квалификации изисква нови подходи в областта на професионалното образование и обучение. Съвременните изисквания за квалификацията на завършващите, желанието за постигане на максимална ефективност в работата, повишаване активността и творчеството на учениците и разчупване на методите на обучение бяха предпоставка за конструиране на подходяща педагогическа технология в часовете по УП Сомелиерство. Създадената технология влияе положително на процеса на обучение и активиране на интереса на учениците към часовете по учебна практика “Сомелиерство“. С прилагането ѝ се удостоверява един иновационен, практически полезен и приложим модел на обучение.

Съвременната международна туристическа индустрия се развива в сложна политическа, икономическа и засилваща се конкурентна среда. По данни на Световната организация по туризъм (СОТ), независимо от някои кризисни явления(войни, тероризъм, природни бедствия), международните туристически пътувания и приходите от туризма отбелязват ежегоден положителен ръст.

В условията на пазарна икономика и конкуренция се поставят изключително високи изисквания към професионалната подготовка на изпълнителските кадри. Именно съвременните тенденции на развитие в туризма, ресторантьорството – качество и форми на обслужване и съвременните изисквания за квалификацията на завършващите ученици, ме мотивира в избора /конструиране/ на педагогическа

технология за проектно обучение в часовете по учебна практика „Сомелиерство“, в която да използвам различни методи, които да отразяват реалното състояние на проблема, да повиша ефективността на обучението за оптимизиране на образователния процес и която да повиши мотивацията на учениците.

Идеята за такъв тип организация на учебен проект е иновативна, защото сомелиерството е нова дисциплина, специалистите в тази област са малко, чакар че започва навлизането на категорията „сомелиер“ в ресторантите. Единствения начин да отговаряме на съвременните изисквания е да работим с активната помощ на сомелиери от асоциацията и на реални работни места - в ТЗ на ресторантите като прилагаме нови методи на обучение за учениците.

Иновацията откриваме в атрактивната форма на организация на обучение по УП сомелиерство, при която обучаемите са въввлечени в активно участие при изпълнение на практически задачи в реални условия, с участието на специалисти в областта на сомелиерството и ресторантиери, създаване на презентации и запознаване с любопитни факти от работата по професията, свързани с културни традиции и обичаи. Учениците разгръщат наличния си учебно-познавателен потенциал за успешно усвояване на много повече знания и практически умения. Описаният модел ползва психологическата настройка на обучаемите да работят в конкурентна среда, вътрешната им потребност и амбиция към усвояване на практически професионални умения, стремеж към развитие и ги мотивира за успешна и качествена работа.

Според проведеното изследване с целева група ученици чрез използване на описания модел се постига качество на образователния процес, сравнително достъпно, привлекателно и успешно усвояване на повече знания и практически умения по избраната тема по УП Сомелиерство и не на последно място по значимост-успеваемостта на учениците се повишава, придружена с положителни емоции и изграждане на позитивна култура на общуване. Съчетаването на процесите на усвояване на знания, умения, компетентности чрез активното участие на учениците и позитивната им мотивация за професионално развитие са обобщаващи характеристики на модела, припознаващи го като педагогическа иновация в уточнените по-горе граници.

Структурата на модела е практически реализирана и апробирана чрез работен проект, описан последователно с етапите на дейности на учител и ученици, както следва:

Подготвителен етап

Учител:

- ✓ Избира темата на учебния проект;
- ✓ Внимателно подбиране на задачите в практическите задания;
- ✓ Разработване на материали за отделните части на проекта;
- ✓ Подбор на подходящи източници на информация- интернет сайтове, специализирана литература и др
- ✓ Сформиране на екипи
- ✓ Запознаване на учениците с отделните етапи, срокове и правила при реализиране на проекта
- ✓ Консултиране на учениците при възникнали неясноти и проблеми, свързани с поставените им задачи

Ученици

- ✓ Запознаване с темата на учебния проект
- ✓ Запознаване с изискванията за реализирането на всеки елемент от различните етапи на проекта.
- ✓ Разпределение на задачите за подготовка в групата
- ✓ Проучване на информационни източници
- ✓ Подготовка на материали

Втори етап – реализиране на дейностите от подготвителния етап

Учител

- ✓ Ненамеса в протичането на различните етапи на проекта;

Ученици

- ✓ Участие в решаването на практически задачи, съгласно предварителния план/ презентации, работа в реална работна среда/

Трети етап – заключителен

Учител и ученици

- ✓ Отчитане на резултатите и разбор на проведения интерактивен учебен проект;
- ✓ Предложения за нови проекти или вариации на вече изпълнени;
- ✓ Извеждане на изводи

Описаният метод на работа съответния му технологичен алгоритъм на обучението по УП Сомелиерство беше апробиран. Проведено бе емпирично изследване за неговата ефективност. Получените статистически резултати бяха обработени и анализирани и на тази основа се моделира рационален формат на успешното учене чрез интерактивна проектно базирана технология. По този начин направената хипотеза на настоящето изследване бе проверена и предстои прилагането ѝ в часовете по УП Сомелиерство като добра практика.

Обобщения и изводи

Учениците, участвали в интерактивния учебен проект показват по-високо равнище на знания и умения в сравнение с учениците от другия клас. Това се подкрепя от получените статистически резултати от изпълнението на задачите от Практическо задание – изход. Целевата група постигна среден успех е с 0,48 по-висок от средния успех на другите ученици, обучавани по традиционния метод, като същевременно всички ученици са покрили над 60% от необходимите знания съгласно ДОИ.

След реализирането на учебния проект се повиши мотивацията на учениците за учене, провокирана от желанието и необходимостта да се усвоят нови знания по достъпен и привлекателен начин от една страна и от силното желание за изява от друга страна.

Голяма част от учениците са отделили повече време за подготовката си по проекта – от обикновено- (50 %), но това не им пречи да бъдат удовлетворени от своята работа, с бодро настроение –(84%.)

Повече от половината участници (58%) са отговорили, че участието им в практически задачи, изпълнени в реални условия ги мотивира за учене и желание за постигане на успех, което потвърждава необходимостта от гъвкавост и динамика в учебния процес. Над(60%) са отговорили, че работата в екип е допринесла за по-успешното учене.

Постигнатите резултати не биха били възможни без приложените иновативни методи на обучение и интерактивни техники, без реализираното партньорство в работата на реални работни места .

Обогатяването на традиционния педагогически подход с груповата работа превърна учениците от пасивни консуматори в активни партньори на преподавателя и творци на собственото си знание.

Интегрирането на технологиите, прилагането на проектно-ориентирано обучение, търсенето на интердисциплинарен подход прави процеса на учене по-ефективен и привлекателен за учениците.

Могат да се направят следните изводи:

- Използването на проектно базирано обучение допринесе за развиване, задълбочаване и повишаване знанията и уменията на учениците.

- Повишава познавателната активност на учениците и равнището на познавателния интерес, което е предпоставка за задълбочено усвояване на учебния материал и развитие на творческото им мислене, т.е. спомага за повишаване постиженията и мотивацията на учениците за учене.
- Учебният проект прави обучението по УП Сомелиерство интересно, атрактивно, достъпно и значително променя отношението и нагласите на учениците към ученето.
- Екипната работа доведе до трайно установяване между учениците на подкрепа, толерантност, взаимно разбиране и удовлетворение от постигнатото. Получените резултати ми дават основание да смятам, че въведената от мен Педагогическа технология за проектно обучение по учебна практика „Сомелиерство“, може да се прилага и от други колеги и по други предмети

Заключение:

В съвременното училище все повече традиционните методи за професионално обучение се осъвременяват, като се търсят възможности за повишаване интереса на обучаваните към разглежданите въпроси, стимулира се творческото им мислене.

Използването на техниките за активно обучение, в т.ч. проектно ориентирано технологично обучение все –повече се налага в българското училище днес.

Ползвана литература:

1. *Десев, Л. и колектив.* Педагогическа психология. С., ЦИУУРК, 1993.
2. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования (под ред. дпн проф. Е. С. Полат). М., 2003.
3. *Пейчева, Р.* Дизайн на университетския курс. С., УИ „Св. Климент Охридски”, 2002.
4. *Петров, П., М. Атанасова.* Образователни технологии и стратегии на учене. С., Веда Словена, 2001.
5. *Симон, П.* Практически наръчник за работа на проекти. Варна, Бит и техника. Европа, 2006.
6. *Митова, Д.* Проектно ориентирано технологично обучение: теория и методика, Университетско издание „Неофит Рилски“ - Благоевград, 2011
7. *Митова, Д.* Project Based Science. Science & Children 44, 60–61 (2007).
8. *Colley, K.E.* Project Based Science Instruction: A Primer. Science Teacher 75, 23–28 (2008).
9. Стратегия за развитие на туризма 2014-2030 г http://www.mi.government.bg/files/useruploads/files/strategy-bulgaria-2030_25022014.pdf Frank, M., A. Batzilai. Project Based Technology: Instructional Strategy for Developing Technological Literacy. I. Technal. Educ. 18, 39–53 (2006).
10. *Национална програма за развитието на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка (2006-2015)*
11. *Година на творчеството и иновациите.*
<http://old.europe.bg/htmls/page.php?category=452>